

van een onderordening onder de Kerk scherp afwijst, en het keizerschap even onmiddellijk onder God plaatst als het pausdom. Wel wil het dan de gegroeide westelijke nationale staten onder het Rijk vangen (Rainald van Dassel spreekt van de 'reguli', de kleine koninkjes...). Dit roept dan een nieuwe oppositie op, en Johannes van Salisbury vraagt zich af wie dan toch wel de Duitsers tot heersers over de wereld heeft gemaakt!

Van belang is het in te zien hoe op grond van deze acute tegenstellingen aan beide zijden de eigen positie grondiger wordt doorgedacht, waarbij echter het dialectisch opsplitsen van allegorieën die een eenheid in samenwerking zochten uit te drukken (zon en maan, ziel en lichaam, twee ogen in het ene hoofd, zelfs de twee zwaarden) de divergentie alleen maar verscherpt. De kanonisten zoeken regnum en imperium te scheiden: maar hoe zou dit lukken daar de reële macht van de Keizer op zijn Koningschap berust; geeft de paus het eerste, het tweede zeker niet!

A. G. WEILER

(Wordt vervolgd).

Tijdschriften in vogelvlucht

De bedoeling van deze rubriek is niet, een volledig overzicht te geven van de inhoud der vele tijdschriften, die er voor ons vak zijn. De drie redacteuren hebben alleen de belangrijkste tijdschriften in het oog gehouden en die artikelen aangehaald, die voor klassikaal gebruik in aanmerking komen.

a. In de Kon. Bibliotheek vindt men onder no. 632 in de tijdschriftenafdeling: Archives. In Volume III no. 20 Michaelmas 1958 staat een alleraardigst artikel over de Acts of Parliament, en dan in het bijzonder over de originele Acts, die nu bewaard worden in The House of Lords Record Office te Westminster. Aanleiding tot dit artikel waren de talrijke vragen van studenten, die het House of Lords bezochten, zoals: 'Hangt het Grootzegel aan een Act; Tekent de vorst een Act; Hoe zien die oude Acts er uit?' Welnu, deze en andere aardige bijzonderheden vertelt Maurice F. Bond in 16 blz.

b. Het frisse History today (Kon. Bibl. no. 827) geeft in het aprilnummer van 1959 een aardig artikel over Mussolini: Artist in propaganda, door Denis Mack Smith; interessant is ook: Cromwell and the Execution of Charles I, door Sir Charles Ogilvie.

c. Wie over de reformbanketten in Frankrijk zich wil oriënteren, vindt een artikel van 15 blz. in: The Journal of Modern History, maart 1959. (K.B. no. 106). De schrijver is: John J. Baughan.

De titel is: The French Banquet Campaign of 1847-1848.

d. In het meer bekende Tijdschrift voor Geschiedenis (72ste jaargang, aflevering 1) kunt u over de in elk leerboek gekraakte cultuurprocenten enige bijzonderheden ter kruiding van de les vinden. Titel: *De cultuurprocenten in de praktijk en in de ogen der tijdgenoten*. Schrijver: Dr. R. Reinsma.

Aflevering 2 geeft ook voor ons belangrijke artikelen. Prof. Van Dillen licht het begrip Mercantilisme toe. Dr. Schulte Nordholt behandelt de brieven van onze gezant in de V.S. tijdens de Burgeroorlog. Aardig is ook het artikel van Lubberhuizen-van Gelder over Amerikaanse memoires uit ± 1850 Interessant is ten slotte: Van Nieuwenhuizen, *Het ontstaan der Staten-Generaal in de Nederlanden in 1464, waarin betoogd wordt, dat het samenroepen ervan in geen geval een poging tot centralisatie der Bourgondiërs is.*

e. De meesten uwer zullen met groot genoegen het eerste nummer van Reflector ontvangen hebben. De heer Canters c.s. bewijzen hun collega's hiermee wel een zeer grote dienst. Zo ik één bezwaar mag opperen, dan is dat tegen eventueel gebruik in een eerste klas. Daar lijkt me de stof te moeilijk!

R. REINSMa

GESCHICHTE IN WISSENSCHAFT UND UNTERRICHT

Dit maandschrift, orgaan van het *Verband der Geschichtslehrer Deutschlands*, een oudere zuster van onze uitgave dus, is van uitnemend belang voor de geschiedenisleraar. Daar de prijs (15 DM) voor velen te hoog zal worden geacht voor een persoonlijk abonnement, wordt hier een overzicht gegeven van de belangrijkste artikelen uit de eerste vijf afleveringen van de lopende, tiende, jaargang.

In Heft 1 en 2 valt de aandacht op artikelen van Ursula Gebrecke en Gisela Wagner: Der historische Atlas - ein ungelöstes Problem; 'Exemplarisch' oder 'thematisch', Versuch einer Begriffsklärung (Op hetgeen deze titel betekent kan hier niet worden ingegaan; men vrage het aan een der deelnemers aan de op 28 febr./1 maart j.l. te Havelte gehouden conferentie of raadplege de laatste jaargangen van GiWuU.); Geschichtliche Bildung? (1. Was bleibt?, 2. Interesse und Verständnis, 3. Geschichte, ein 'mündliches' Fach, 4. Schriftliche Aufgaben).

In Heft 3 en 4 staan o.m. artikelen van Karl Mielcke: Wissenschaft und Utopie in der Geschichtslehre von Karl Marx en Der Humanismus des jungen Marx; voorts: H. W. Hertzberg: Zehn Jahre Israel, theologische Bemerkungen zum Israelproblem en Frits Terveen: Aus einer Wahlrede Hitlers am 27. Juli 1932 in Eberswalde, ein praktisches Bei-

spiel zur Arbeit an Filmdokumenten.

Heft 5 ten slotte bevat o.m. een artikel van Heinrich Bodensieck: Zur aussenpolitischen Argumentation des Nationalsozialismus nach dem Münchener Abkommen, en Erich Kosthorst, Der Nationalsozialismus und die deutsche Widerstandsbewegung, Bericht über eine Unterrichtsreihe, ten slotte: Der Investurstreit als exemplarisches Thema im Geschichtsunterricht der Oberstufe van de hand van Bernhard Sutor.

Afzonderlijk genoemd dienen te worden de samenvattende 'Literaturberichte', waarvan wij er enkele noemen: Renaissance und Reformation, Absolutismus und Aufklärung en, zeer uitvoerig, verdeeld over aflevering 3 en 4, Mittelalter van P. E. Schramm; ook dienen te worden vermeld: Zur Geschichte des Mordes an den Juden Europas van Wilhelm Schreckenberg en Verfolgung und Widerstand 1933-1945 in Heft 5.

Al met al een op hoog niveau staand tijdschrift van een binnen redelijke grenzen gehouden omvang, zodat ook de druk bezette leraar er doorheen kan komen. De Nederlandse lezer zal in het bijzonder met genoegen constateren, dat met het jongste Duitse verleden allerminst verstopptje wordt gespeeld.

ZILVERBERG